

Jaarverslag 2020

Vleermuiswerkgroep Groningen

Huidige samenstelling van het werkgroepbestuur:

Voorzitter: Rients Bijlsma
Secretaris: Klarissa Nienhuys
Penningmeester: Hanneke Heerema
Leden: Koen Breed, Thorhold Souilljee, Judith Wieringa

Contact-e-mailadres:

klnienhuys@ziggo.nl

Interne zaken werkgroep:

In 2020 droegen ca. 30 vrijwilligers hun steentje bij aan de vele activiteiten van de Vleermuiswerkgroep Groningen.

Activiteiten in 2020:

Bij de wintertellingen zijn in de provincie in totaal 21 objecten geteld en veel kasten. Er zijn weer drie NEM VTT routes gereden. Het analyseren van de resultaten kostte veel tijd. Vanwege corona zijn er in de zomer geen grote inventarisaties uitgevoerd, alleen 7 lokale verkenningen. Er werden wel 12 keer kolonies geteld, waaronder tweemaal een simultaantelling van alle meervleermuiskolonies op vijf locaties in de stad Groningen. Er zijn in 2020 10 lezingen en excursies gehouden, waarvan 2 tijdens de Nacht van de Vleermuis.

Persberichten en sociale media

Er zijn viermaal persberichten verstuurd over vleermuizen in de provincie. Op de facebook pagina zijn 98 berichten geplaatst verdeeld over het gehele jaar. Het aantal volgers op Facebook is in 2020 wederom gegroeid: van 597 volgers in 2019 tot 649 volgers, een gemiddelde groei van 9%. Onze FB-pagina kreeg in december een link naar de nieuwe website: www.vleermuiswerkgroepgroningen.nl

Voorlichting en advies

De Vleermuiswerkgroep heeft in 2020 96 meldingen en verzoeken om informatie afgehandeld, wat minder dan de 143 in 2019 en vrijwel evenveel als in 2018. De trend zet door dat er minder paniekerige verzoeken om “enge” vleermuizen weg te halen binnenkomen en meer verzoeken om informatie over herstel of isolatiewerkzaamheden waarbij de vleermuizen kunnen worden ontzien. Ook is herhaaldelijk advies gevraagd over wat te doen bij werkzaamheden die ten nadele van vleermuizen leken. Dit heeft tot vier meldingen bij de provincie als handhavers van de Wnb geleid.

Vleermuisopvang Adorp

De Vleermuisopvang in Adorp heeft eind 2019 besloten de opvang te staken wegens verregaande overbelasting met vleermuizen uit Groningen, Friesland en Drenthe, terwijl een wildopvang in Friesland daarvoor ruime betaling opstreek. Na veel overleg heeft de VWG besloten om een doorstart voor Groningse vleermuizen te maken, met veel meer vrijwilligers en regionale spreiding

en minder lange transporten voor de dieren. Een oproep voor vrijwilligers voor de opvang is door ca. 50 personen beantwoord. Voor de helft van de vrijwilligers is een cursus in drie delen opgezet, met enige vertraging door de coronamaatregelen. Er is ontzettend hard gewerkt om een goede organisatie op te zetten met een ontheffing Wnb, taakverdeling, materialen, voorlichting en protocollen, rabiës-inentingen voor de vrijwilligers te organiseren en fondswerving te realiseren. Voor dit laatste bleek een ANBI-status en dus een website nodig te zijn. De eerste versie van de website is begin december publiek gemaakt, er moet nog veel aan toegevoegd worden; de ANBI-status is aangevraagd.

Ringoven winterverblijf Wirdum

In mei 2019 heeft Het Groninger Landschap het terrein met de steenfabriek Rusthoven te Wirdum aangekocht. In 2020 is de grote schoonmaak van de bitumen- en asbestvervuiling op het terrein en op het dak uitgevoerd. De VWG wist de "efficiënte" verwijdering van vrijwel alle groen (belangrijk voor vleermuisroutes) tijdig te voorkomen. Vrijwilligers van de VWG, het Groninger Landschap en de ecologische begeleider hebben zich enorm ingezet om het dak vóór de winter vleermuisvriendelijk te repareren, waarna het met worteldoek en leem afgedekt is.

Gemeente Groningen

G1. Herstel habitat watervleermuizen rond Sterrebos.

Dit dossier loopt al sinds 2015 en heeft ook dit jaar buitensporig veel tijd gekost van een kleine groep vrijwilligers in de stad Groningen. De vliegrouete van watervleermuizen van het Sterrebos langs de Helperzoom naar een grote foerageervijver ter hoogte van park Groenestein is na de bouw van Station Groningen Europapark in 2013 niet goed gecompenseerd. Gecombineerd met de gevolgen van andere infrastructurele ingrepen zijn vanaf 2016 alle watervleermuizen uit de zone verdwenen; zelfs de dwergvleermuizen mijden het gebied.

Onderdelen van het dossier in 2020 betroffen (van noord naar zuid):

- Schade aan de beplanting bij de aanleg van een duiker ter hoogte van de Kempkensberg (na klacht hersteld).
- De oversteek vanaf de Kempkensberg over de Helperzoom is nog steeds uitzonderlijk overbelicht (discussiepunt of dat onderdeel van de ontheffing zou moeten zijn).
- Vanwege de aanleg van een extra perron zou men met herstel in 2019 beginnen, maar de VWG heeft in 2019 alles uit de kast moeten halen om de gemeente en ProRail te dwingen om zelfs maar een kale ontheffing aan te vragen. Na maanden onderhandelen en vertraging werden de bijbehorende stukken pas eind maart 2020 ingeleverd met een activiteitenplan en beplantingsplan vol fouten (verkeerde plattegronden, soorten en afmetingen van bomen en veel te veel verlichting). Intussen was Strukton voor ProRail zonder vergunning ("want de vleermuizen waren er toch niet meer") vóór het nieuwe perron begonnen met de aanleg van soort stationsplein met zoveel verharding dat er volgens de VWG geen ruimte voor goede beplanting voor de vliegrouete mogelijk is. De provincie (het bevoegd gezag) wees een handhavingsverzoek van de VWG af, onder andere omdat er opeens buiten de termijn van de oude ontheffing niet meer gehandhaafd zou hoeven te worden. De VWG tekende hier in mei bezwaar tegen aan. De procedure was eind 2020 nog niet afgehandeld.
- In april bleek dat in het zuidelijke deel van het stationsgebied het licht de lantaarnpalen in strijd met eerdere afspraken weer op volle sterkte stond (na klacht eerst ontkend, toen gecorrigeerd).
- In het verlengde van het stationsgebied is ten zuiden van de genoemde grote foerageervijver voor de watervleermuizen de Helperzoomtunnel aangelegd. In de lente van 2020 bleek dat de afspraken van 2017 over de infrastructuur en beplanting door de aannemer waren veranderd. De

aanplant voldeed niet aan de eisen zodat de – voor vleermuizen essentiële – luwte op het water niet was gerealiseerd. De VWG heeft aanpassing geëist, die door de aannemer minimalistisch is uitgevoerd. Dit dossier was eind 2020 nog niet afgerond.

G2. Vitamine G Groenplan

De VWG stuurde een uitvoerig commentaar op het concept Groenplan voor de stad: veel over het belang van mensen en wat weinig over biodiversiteit, water vasthouden etc. De reactie van de gemeente is samengevat: De focus op biodiversiteit is te eenzijdig want wonen, werken, verkeer en veiligheid is ook van belang. De nota is minimaal aangepast (na 140 commentaren)

G3. Suikerunie

Op het terrein van de voormalige Suikerunie wil de gemeente Groningen op de plaats van de huidige vloeivelden een nieuw stadsdeel bouwen. Goed vleermuisonderzoek wees uit dat de enorme bakken water met dijken van 4-5 meter hoog met daarop tot 12-15 meter opgaande bomen essentieel foerageergebied voor drie kolonies watervleermuizen en twee kolonies meervleermuizen zijn. Medio november wordt de VWG gevraagd z.s.m. een mening te geven over een compensatievoorstel, want de ontheffingsaanvraag moet voor 1-1-2021 de deur uit. VWG vraagt eerst advies. Zes experts vinden het voorstel onacceptabel. De kerstvakantie gaat op aan het verzamelen van informatie. Het compensatiegebied is te klein, het ontbreken van luwte biedende structuren is een schande: de compensatie voor deze vleermuizen is niet te combineren met het behoud van weidevogels (kluten en grutto's). Er komt een nieuw ontwerp. De ontheffingsaanvraag is uitgesteld.

Windenergie

De VWG volgt en becommentarieerde diverse ontwikkelingen op het gebied van windenergie in de provincie Groningen.

[naam werkgroep] is een werkgroep van de Zoogdiervereniging.

